[redacted]

9-10-23

Dit zijn mijn zienswijzen op het Ontwerpbesluit en ontwerpbesluit maatwerk - Tweeduizend El, Badhoevedorp- Schiphol Nederland BV- Realiseren grondreinigingsinstallatie TTOP5
Kenmerk 366806 en 366903

Datum publicatie: 27-08-2024

Rubriek omgevingsvergunning en andere vergunning

Niet ontvankelijkheid

Ik hoop dat deze eerste alinea overbodig is omdat iedereen een zienswijze kan indienen maar weet dat niet zeker.
Ik woon op meer dan 2 km van het centrum van TTOP 5. Bij eerder bezwaar ben ik op dit criterium niet ontvankelijk verklaard. Aanvankelijk was er het door ODNZKG aangevoerde afstandscriterium 500 meter berustend op een arrest aangaande stankoverlast van een slachtkuikenverwerkingsbedrijf. Dit arrest is door de Raad van State vernietigd. Waar het 2000 meter criterium op berust is onduidelijk.
PFAS is een mondiaal probleem.
PFAS bestaat uit 4000 verschillende stoffen. Verspreiding gaat via de voedselketen, PFAS cumuleert hierin en wordt door mens en dier helaas nauwelijks afgebroken of afgescheiden, met uitzondering van moedermelk. PFAS bestaat uit zeer zorgwekkende stoffen die talloze medische problemen veroorzaken, onder andere kanker. Op TTOP 5 betreft het vooral het bewezen giftige PFOS. PFOS is uitermate mobiel in lucht en water. Voorbeelden zijn het hoge PFOS gehalte van uitloopkip eieren dat via regenwormen tot stand komt en de besmetting met PFAS van Eskimo's die via hun dieet met o.a. zeerobben loopt. Het moge duidelijk zijn dat de eerder ook op Schiphol, door een menselijke fout, massaal gemorste PFOS zich over de hele wereld verspreid heeft via dier en mens. Duidelijk is dat ook het 2000 m criterium voor onontvankelijkheid geen stand kan houden.

Het is de cumulatie in de voedselketen en onafbreekbaarheid bij mens en dier die de gevaren van PFOS veroorzaken en die ook "veilige" waarden dubieus maken. Zelfs een veganistisch dieet bevat PFAS.

MER
De onnodigheid van de MER beoordeling: het betreft een in Nederland nieuwe manier om een zeer zorgwekkende stof in het milieu te verminderen. Is de wet niet bedoeld om een oordeel en advies hierover aan een deskundige instantie te vragen? De indruk wordt gewekt dat in de aanvraag de wet met een juridisch foefje omzeild wordt. Dit geeft tijdwinst maar komt de zorgvuldigheid niet ten goede. De tientallen onder andere omgevingsvergunningen in samenhang beoordelen is iets wat bij uitstek in een MER gedaan wordt. Is het niet de bedoeling dat deze spoelinstallatie als een geheel vergunt moet worden? De ILT eist in haar advies van januari 2024 meer voorzorgsmaatregelen dan de vergunning omtrent TTOP verleent.

Bevoegd gezag

Is de gemeente Haarlemmermeer het bevoegd gezag voor alle verleende vergunningen?

1) Schiphol heeft de vergunningen voor de grondopslag op TTOP 1 tot en met 5, de reinigingsinstallatie en de zogenaamde circulaire hub als losse vergunningen individueel aangevraagd. Er is evenwel een sterke verwevenheid tussen al deze activiteiten, hetgeen door de aanvrager zelf bevestigd wordt in de M.E.R.-aanmeldnotitie. Daarin wordt zelfs notabene expliciet gesproken van cumulatie van TTOP5 met andere de projecten. Waarna TTOP1 en TTOP4 worden benoemd als aanvoerdepots naar TTOP5. Conform de Wet milieubeheer, waaronder deze vergunning is aangevraagd '*worden als één inrichting beschouwd de tot eenzelfde onderneming of instelling behorende installaties die onderling technische, organisatorische of functionele bindingen hebben en in elkaars onmiddellijke nabijheid zijn gelegen'*. Het is evident dat het totaal van TTOP1 tot en met 5, inclusief de reinigingsinstallatie en zeer waarschijnlijk ook de circulaire hub, voldoen aan dit criterium. Als gevolg had Schiphol een integrale vergunning behoren aan te vragen én had het bevoegd gezag individuele vergunning niet mogen toekennen. Waarbij het ook zeer de vraag is of Haarlemmermeer voor het totaal wel het bevoegd gezag was.

Dit heeft als consequentie dat in ieder geval het nu voorliggende besluit om TTOP5 en de reinigingsinstallatie te vergunnen geen stand kan houden.

2.5.1 Aanvoer en opslag met PFAS verontreinigde grond

De met PFAS verontreinigde grond is uitsluitend afkomstig van de inrichting van Schiphol. Er wordt dus geen verontreinigde grond van derden gereinigd in de grondreinigingsinstallatie. De verontreinigde grond is afkomstig van diverse locaties die op het Schiphol terrein zijn gelegen en van (toekomstige) projecten binnen Schiphol. De verontreinigde grond wordt in eerste instantie aangevoerd vanuit de grondopslag-voorzieningen TTOP1 en TTOP3. Schiphol is separaat bezig met het aanvragen van grondopslag-voorzieningen op TTOP2 en 4. Schiphol is voornemens om dan ook verontreinigde grond van deze locaties aan te voeren.

1.3 De cumulatie met andere projecten

Nabij dit project vinden momenteel enkele andere projecten plaats op Schiphol. Op de Zonnekruidweg en Tweeduizend El te Badhoevedorp zijn nog 4 terreinen (TTOP1, TTOP2, TTOP3 en TTOP 4) reeds weer in gebruik genomen of zullen op korte termijn weer in gebruik worden genomen.

TTOP1: Omgevingsvergunning op 3 april 2023 verleend voor max. 3 jaar voor een opslag- en werkterrein, die moet dienen als een circulaire HUB. Ruwe materialen, die vrijkomen bij de sloop van gebouwen en infrastructuur, worden in afwachting van verdere behandeling opgeslagen. Deze bouwmaterialen zijn afkomstig van het Schipholterrein. Deze ruwe materialen worden vervolgens bewerkt en als bouwmateriaal voor nieuwe toepassingen op het Schipholterrein toegepast. Door deze werkwijze wordt zuinig omgegaan met bouwmaterialen, die steeds beperkter zijn te verkrijgen. Bovendien wordt door deze werkwijze het aantal transportbewegingen beperkt en daarbij behorende emissies (CO_2, NOx, fijnstof, etc.). Daarnaast wordt met behulp van 2 mobiele menginstallaties van de opgeslagen materialen met behulp van toevoegingen beton en CTB (Cement Treated Base) geproduceerd. Deze materialen worden gebruikt bij de aanleg en het onderhoud van banen, rijbanen en platformen. Daarnaast zal op een deel van het terrein ook met PFAS verontreinigde grond worden opgeslagen. Binnen de vergunde periode van 3 jaar zal de grond naar het TTOP 5 terrein worden overgebracht om te reinigen.

TTOP2: Op 26 mei 2023 is een aanvraag ingediend om het terrein voor de opslag van met PFAS verontreinigde grond te gaan gebruiken. Binnen deze periode zal de grond naar het TTOP 5 terrein worden overgebracht om te reinigen.

TTOP3: Omgevingsvergunning op 28 maart 2023 verleend voor max. 3 jaar voor de opslag van met PFAS verontreinigde grond. Binnen deze periode zal de grond naar het TTOP 5 terrein worden overgebracht om te reinigen.

TTOP4: Op 26 mei 2023 is een aanvraag ingediend om het terrein tot medio 2032 voor de opslag van met PFAS verontreinigde grond te gaan gebruiken. Binnen deze periode zal de grond naar het TTOP 5 terrein worden overgebracht om te reinigen.

2) De installatie zoals door Schiphol aangevraagd valt onder de RIE en de IPPC richtlijn. Voor een dergelijke installatie is de provincie Noord-Holland het bevoegd gezag. Dat betekent dat de vergunningaanvraag niet bij de gemeente Haarlemmermeer kan worden gedaan. De doorlopen procedure dient dan ook als ongeldig te worden gezien. Het is daarbij dubieus/raadselachtig op welke gronden Haarlemmermeer -via ONZKG als uitvoeringsorgaan- meent een vergunning te kunnen verlenen. Dit besluit dient als nietig te worden beschouwd en het College dient het besluit te herroepen dan wel te vernietigen.

3)In de gehanteerde uitgangspunten wordt ten onrechte aangenomen dat de te reinigen grond maximaal van klasse Industrie is. Wij willen u hierbij met nadruk op wijzen dat in diverse stukken gesproken wordt van veel sterker verontreinigde grond. Aangezien dit een rol speelt in de bepaling of de RIE van toepassing is hopen wij dat u hiervan akte neemt en de juiste gevolgtrekkingen te doen.

Ruimtelijke ordening
Ook minieme verliezen van PFOS in de omgeving leiden tot blijvende omgevingseffecten. Dit hangt samen met de aard van de stof: Onafbreekbaarheid in mens en dier en daardoor cumulatie in de voedselketen.

Omgevingsaspecten
Het is helaas, ook met het voorgestelde spoelproces, nog niet mogelijk alle verontreinigde grond tot de hergebruiknorm te reinigen. Het is de vraag of het residu (20% is 40.000 ton met PFOS verontreinigd slib) via erkende verwerkers of inzamelaars toch niet elders in het milieu komt. Dit was eerder wel het geval. Is de Schiphol Nederland B.V. van haar verantwoordelijkheid af zodra de met PFOS verontreinigde slib aan erkende verwerkers, steenbakkers of inzamelaars overgedragen is?
De kern van het spoelproces is het scheiden van zand, wat goed te reinigen is, en slib waar de PFOS momenteel nog niet uit te halen is. De vergunning bekijkt zand en slib als geheel. Het is noodzakelijk de slib, die voorgesteld wordt als een nuttige stroom, afzonderlijk te beoordelen. Het lot van deze stroom is nog onbekend.

De gebruikte koolstoffilters worden elders geregenereerd of vernietigd. Wie ziet er op toe dat dit veilig gebeurd? Wie is hier verantwoordelijk voor?

In de doorlopen procedure noch in de nu gepubliceerde bijlagen bij de toekenning van de vergunning zijn testrapporten of ander overtuigend bewijs overlegd dat de reinigingsinstallatie en methode van Schiphol veilig is en effectief de PFAS weet te vernietigen. Er wordt in het publieke en politieke debat geschermd met resultaten, maar deze zijn ondanks verzoeken daartoe niet ter beschikking gesteld. Als ze er al zijn. In plaats daarvan wordt verwezen naar "MER - Bijlage 5 Procesbeschrijving DEME Hybrid Soilwashing Process". Dit is echter niets meer dan een theoretische procesbeschrijving. Het bevat nadrukkelijk geen bewijs dat de techniek werkt.

Ondanks de duidelijke waarschuwingen van onafhankelijke experts zoals [redacted] en het ontbreken van onafhankelijk verifieerbaar onderzoek, dat de gebruikte methode op Schiphol effectief en veilig is kent u de vergunning toe. Daarmee handelt u in strijd met het voorzorgsbeginsel en artikel 1.6 en 1.7 van de omgevingswet.
Met het toekennen van deze vergunning neemt u als bevoegd gezag een enorm risico met de gezondheid van omwonenden in een grote straal rondom de reinigingsinstallatie én de locaties waar Schiphol de koolstoffilters wil vernietigen en de PFAS in het residu c.q. de slib wil gaan verwerken. Van PFAS is bekend dat de stoffen via lucht en water uitermate mobiel kunnen zijn.
Door dergelijke -in onze ogen- onverantwoorde risico's te nemen, is uw handelen bovendien in strijd met het EVRM, in het bijzonder artikel 8.
Door als bevoegd gezag deze vergunning te verlenen zadelt u de gemeente Haarlemmermeer en haar inwoners op met enorme financiële en aansprakelijkheidsrisico's. Ondanks expliciete waarschuwingen van [redacted], dé PFAS expert van Nederland en zonder onafhankelijk onderzoek dat anders zou bewijzen, gokt u erop dat het verantwoord is de vergunning toe te kennen voor deze installatie. Wij hechten eraan dit voor de toekomst te markeren.

De beste techniek?

1) De afgegeven vergunning voldoet niet aan de BBT verplichting om de best beschikbare technieken in te zetten. De werking van de installatie, zeker onder de specifieke condities bij Schiphol, is onzeker. Testrapporten die bewijzen dat de techniek veilig en effectief is ontbreken. De soil washing techniek voor Schiphol is daarmee nadrukkelijk geen bewezen techniek. Ze kan daarmee simpelweg zich niet kwalificeren als de best beschikbare techniek.
Daarbij is destructie door verhitting een beschikbare techniek die bewezen wél werkt. Het is daarbij logistiek mogelijk te organiseren dat de verontreinigde grond van Schiphol op deze manier verwerkt wordt. Dat erkent de luchthaven zelf. Ze stelt namelijk dat het mogelijk is de grond naar Antwerpen te vervoeren (en daar te wassen). Dan is het logistiek dus ook mogelijk de grond naar de draaitrommelovens van Indaver af te voeren in Antwerpen.

> Is de gekozen optie ook de goedkoopste optie voor Schiphol?
>
> De beslissing die we nu hebben gemaakt is gemaakt op basis van milieugronden. De grond vervoeren naar Antwerpen en daar in een installatie wassen, was een goedkopere optie geweest. Dan hadden we geen installatie moeten kopen. We hebben besloten dit niet te doen. Bij de goedkopere variant zouden er namelijk veel meer vervoersbewegingen zijn. Dit wilden we voorkomen. Daarnaast konden we op deze manier niet het schone zand uit de installatie hergebruiken op Schiphol. En juist dat hergebruik vinden we belangrijk omdat we in 2030 een afvalvrije luchthaven willen zijn.

Bron: https://www.schiphol.nl/nl/schiphol-als-buur/pagina/q-and-a-pfas-houdende-grond-schiphol/

Gezien de enorme volumes aan PFAS houdende gronden die Schiphol nu al in voorraad heeft en die zeer waarschijnlijk nog verder zullen vergroten door toekomstig grondverzet alsmede hopelijk ook aanstaande saneringen, creëert Schiphol daarmee voldoende marktvraag om destructie door verhitting ook in Nederland interessant te maken voor meerdere aanbieders. Afvalzorg heeft deze dienst bijvoorbeeld al.
Dat dergelijke destructie duurder is, is geen basis om een dergelijke methode a priori buiten te sluiten van de BBT verplichting. Lenige redenaties met redelijkerwijs en kosten efficiënt veranderen dat niet. Deze techniek is beschikbaar en het is betaalbaar. Dat het voor Schiphol duurder uit kan pakken zij zo, maar dat maakt het niet onbetaalbaar. Waarbij ik u er op wil wijzen dat op Schiphol recent nog aankondigde voor 6 miljard te gaan investeren in de luchthaven, wat aangeeft dat bij een bedrijf als Schiphol kosten ook in perspectief gezien moeten worden. In de stukken die Schiphol en het bevoegd gezag gepubliceerd hebben ontbreekt zelfs enige onderbouwing en motivatie voor de gemaakte keuzen en of dit – voor de reinigingsinstallatie- voldoet aan het BBT criterium. Dat is een zware omissie.

Metingen

1) Door u als bevoegd gezag wordt gesteld dat de opslag van PFAS houdende gronden zoals Schiphol dat doet veilig is en er geen gevaar is voor het weglekken van PFAS. Dit is aantoonbaar onwaar, zo volgt uit informatie van ONZKG en Rijnland.
    a. TTOP4 is eerder (in 2018) voor een periode van een jaar in gebruikt geweest voor de opslag van PFOS en PFOA houdende gronden. Bij het inrichten en bij het sluiten van een dergelijke voorziening moet verplicht een bodemonderzoek worden uitgevoerd als voor- en nameting. Beiden zijn als bijlage toegevoegd. De uitgevoerde nulmeting liet toen somconcentraties PFOA zien voor de verschillende monsterpunten tussen de 2.8 en 5.7 ng/l in het grondwater.

PFAS (ng/l)						
PFOS lineair	0,24		0,53		0,67	
PFOS vertakt	1,6		1,4		2,5	
PFOS totaal	1,84	-	1,93	-	3,17	-
PFOA lineair	2,5		3,4		1,7	
PFOA vertakt	2,2		2,3		1,1	
PFOA totaal	4,7	-	5,7	-	2,8	-

Verklaring:

-	kleiner dan streefwaarde / grenswaarde niet-ernstige verontreiniging (interventiewaarde voor tribroommethaan)
+	groter dan streefwaarde / grenswaarde niet-ernstige verontreiniging, kleiner dan of gelijk aan interventiewaarde / grenswaarde ernstige verontreiniging
++	groter dan interventiewaarde / grenswaarde ernstige verontreiniging
--	niet geanalyseerd
m - mv.	meter beneden maaiveld

RF 813 Toetsing grondwater R18 07-11-17

Bij de eindmeting werden in mei 2019 echter somconcentraties PFOA gezien van maar liefst 92 ng/L.

PFAS (ng/l)												
PFOS lineair	0,22		0,32		<	1,0		--		--		--
PFOS vertakt	0,20		0,40		<	1,0		--		--		--
PFOS totaal	0,42	-	0,72	-	<	2,0	-	--		--		--
PFOA lineair	0,44		0,58			71		--		--		--
PFOA vertakt	3,7		0,48			21		--		--		--
PFOA totaal	4,1	-	1,1	-		92	+	--		--		--

Verklaring:

-	kleiner dan streefwaarde / grenswaarde niet-ernstige verontreiniging (interventiewaarde voor tribroommethaan)
+	groter dan streefwaarde / grenswaarde niet-ernstige verontreiniging, kleiner dan of gelijk aan interventiewaarde / grenswaarde ernstige verontreiniging
++	groter dan interventiewaarde / grenswaarde ernstige verontreiniging
--	niet geanalyseerd
m - mv.	meter beneden maaiveld

RF 813 Toetsing grondwater R21 21-02-19

Als dat al in een jaar tijd kan gebeuren, dan is het de vraag hoe erg het dan wel niet kan worden indien deze lekkages kunnen gedurende 7 jaar kunnen zijn (de vergunningsperiode nu)

b. In hetzelfde rapport staat ook in woorden dat lokaal verslechtering van de bodemkwaliteit heeft plaatsgehad. Dus niet alleen het grondwater is verontreinigd geraakt, ook voor de bodem geldt dat

> Bij zowel onderhavig bodemonderzoek als bij het nulsituatie bodemonderzoek van 2017 zijn enkele verontreinigingen in de bodem aangetoond (zie onderstaande tabel), echter heeft lokaal verslechtering van de bodemkwaliteit plaatsgevonden. De aangetoonde verontreinigingen met PAK, PCB, minerale olie en PFOS kunnen niet worden gerelateerd aan een van de depots die op de onderzoekslocatie hebben gelegen (zie §2.2). De kwaliteit van het grondwater is licht verbeterd: de lichte verontreinigingen met barium, nikkel, naftaleen en tetrachlooretheen zijn niet meer aangetoond.

c. Voor een opslag locatie aan de Zuidkant van Schiphol, de zogenaamde DTOP, heeft Rijnland in maart 2021 een formele waarschuwingsbrief verzonden wegens

overschrijding van de geloosde hoeveelheden PFOS. Op zowel 26 mei als op 25 november 2020 zijn overschrijdingen vastgesteld.

Hoogheemraadschap van
Rijnland

uw kenmerk:
uw brief van:
ons kenmerk: 2021-003428
bijlagen: 0
inlichtingen: [redacted]
doorkiesnummer: [redacted]
onderwerp: Waarschuwing

Schiphol Nederland B.V.
[redacted]
Evert van de Beekstraat 202
1118 CP Schiphol

Leiden, 16 maart 2021

Geachte heer, mevrouw,

Op 23 februari 2021 heeft [redacted] toezichthouder van het hoogheemraadschap van Rijnland, een administratieve controle uitgevoerd voor watervergunning met kenmerk V66997.

Op 21 januari 2021 heeft u per e-mail een overzicht aangeleverd over de periode van 21 april tot 17 december 2020 van de analyseresultaten van het effluent van de DTOP.

In de analyses van 26 mei 2020 laat zien dat PFOS totaal en CZV is overschreden. Hetzelfde geldt voor 25 november 2020 voor PFOS totaal en sulfaat. Hiermee wordt niet voldaan aan voorschrift 2 van artikel 5.2.

Op 26 januari 2021 heeft u per e-mail een verklaring gegeven voor de overschrijdingen en aangegeven dat er maatregelen genomen zijn om overschrijding in de toekomst te voorkomen.

Mocht Rijnland opnieuw een overschrijding aantreffen van de in de watervergunning opgenomen stoffen/parameters dan zal Rijnland handhavend optreden.

Meer informatie
Ik vertrouw erop u met deze brief voldoende te hebben geïnformeerd. Wilt u meer uitleg of heeft u vragen, dan kunt u contact opnemen met [redacted] via telefoonnummer [redacted] of emailadres [redacted]@rijnland.net.

Ondanks dat wij slechts een zeer fragmentarisch beeld hebben, en de bevoegd gezagen zeer waarschijnlijk ook niet alles kunnen waarnemen, hebben wij zo diverse concrete voorbeelden hoe onveilig de opslag van PFAS op Schiphol is. Het is dan ook onhoudbaar dat u stelt dat dit wel veilig is. Daarbij wil ik u ook nogmaals wijzen op de punten [EVRM, zorgplicht, aansprakelijkheid]

Het oppervlaktewater rond de grondreinigingsinstallatie loost deels op de Hoofd- en uiteindelijk de Ringvaart. In de vergunning wordt voor de oprichting van de installatie en na afbraak ervan in de bodem gemeten. Eerdere metingen na gebruik van TTOP als opslag liet zoals hierboven aangetoond, vervuiling zien. In tussentijdse metingen of metingen in het omringende oppervlaktewater is niet

voorzien. Dit is wel nodig omdat zoals iedereen weet een menselijke fout tot rampen kan leiden. Op Schiphol is, zoals u ongetwijfeld weet, eerder een enorme hoeveelheid PFOS verspreid door een menselijke fout met een sprinklerinstallatie.
De afhandeling, onder andere verplaatsen, afdekken, controleren van de opslag is mensenwerk. Menselijke fouten worden gemaakt, ik maak ze ook. Duidelijke afspraken over hoe vaak, waar en wie de metingen van oppervlaktewater en slib in sloten en vaarten verricht en welke normen uit het tijdelijke handelingskader gebruikt gaan worden is noodzakelijk. Welke maatregelen en door wie getroffen worden bij overschrijding is niet beschreven. Als niet gemeten wordt en niemand verantwoordelijk is blijft de kans op ongelukken groot. Beslissingen over TTOP door de gemeente worden genomen op grond van metingen. De huidige interactieve PFAS TTOP kaart is bijgewerkt tot 2019. Is dat actueel genoeg om 5 jaar later te vergunnen? Onze eigen metingen van oppervlaktewater en slib rond TTOP geven aanzienlijk hogere waarden aan dan door Rijnland gemeten in 2019.